

prameny Kyselka a Smradlavka

Bílá voda

povlaky sírných bakterií v prameni
Bílá voda

pramen Kyselka

pramen Smradlavka ▶

▼ pramen Smradlavka

pramen Kyselka ▲

**GEO PARK
PODBESKYDÍ**

národní geopark

- **Geopark** je turisticky přitažlivé území s vědecky významným geologickým dědictvím.
- **Geopark** není kategorií chráněného území.
- **Posláním geoparku** je chránit geologické dědictví a to zejména prostřednictvím jeho trvale udržitelného a šetrného využívání.

Informace o Geoparku Podbeskydí najdete na www.geoparkpodbeskydi.cz

Tento leták je součástí tématické skupiny *Minerální prameny*

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Příprava Geoparku Podbeskydí“, realizovaného Občanským sdružením Hájenka.

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce
Supported by a grant from Switzerland through the Swiss
Contribution to the enlarged European Union

Text: Klára Niedźwiedzová, Dalibor Kvita
Foto: Dalibor Kvita

**GEO PARK
PODBESKYDÍ**

Přírodní památka Prameny Zrzávky

Přírodní památka Prameny Zrzávky

Prameny Zrzávky byly vyhlášeny přírodní památkou v roce 1993. Prameniště se nacházejí nedaleko obce Hostašovice poblíž silnice Nový Jičín – Valašské Meziříčí a v blízkosti hranice CHKO Beskydy. Hlavním předmětem ochrany přírodní památky jsou dva vydatné prameny rozdílného chemického složení. První z nich obsahuje síran železitý, je pojmenován jako „Kyselka“ a podle rezavých železitých povlaků také „Zrzávka“, což je také místní název potoka. Druhý pramen je obohacen o sirovodík, lze jej poznat podle bílého povlaku a je označován jako „Smradlavka“ či „Bílá studánka“. V blízkosti se nachází ještě jeden sirovodíkový pramen v údolním žlábků dalšího přítoku potoka.

Podle pověsti vytryskly prameny na místě, kde se do pekla propadli dva neposlušní čerti co místo služby hráli na paře-

mlok skvrnitý

užovka obojková

kuňka žlutobřichá

ještěrka živorodá

ze karty. Jeden byl šedivý a druhý zrzavý. Po nich jsou oba prameny cítit sírou.

Z geomorfologického členění náleží lokalita do Podbeskydské pahorkatiny. Z geologického hlediska ústí prameny v linii v jedné z nasunutých ploch uvnitř slezské příkrovové jednotky. Střídají se zde tzv. veřovické vrstvy břidlic, jílovců a šedých pískovců. Podle geologického podloží je voda obohacena o zvýšený obsah minerálních látek. Přesto pouze pramen obohacený o sirovodík pocházející ze zóny tektonického porušení hornin s vydatností pramene 0,1 l/s je považován za minerální.

Lesní vegetace obklopující prameniště byla druhotně obnovena. Smrkové monokultury s příměsí modřínu a borovice lesní nahrazují původní zastoupení listnatého lesního porostu. Dokladem listnatého lesa jsou vtroušené dřeviny a nálety, například buk lesní, jeřáb ptačí, olše lepkavá a jasan ztepilý. Z bylinného podrostu původního lesního porostu lze najít věsenku nachovou, bez červený, rozrazil horský, vrbinu hajní. Bylinné patro listnatého lesa je bohatší než patro lesa jehličnatého. Území přírodní památky má pod-

statný botanický význam s vyskytujícími se mokřadními společenstvy, mechorosty a zvláště chráněnými druhy rostlin z čeledi vstavačovitých. Mezi výše zmiňované se na lokalitě vyskytují prstnatec májový, bradáček vejčitý, suchopýr úzkolistý, prvosenka vyšší a vzácný druh mechorostů baňatka Mildeova. Prstnatec májový je u nás jeden z hojně rozšířených druhů vstavačovitých, který získal zákonnou ochranu z důvodu ohrožení rostliny rekultivací krajiny, častými melioračními zásahy a přeměnami luk na ornou a stavební plochu. Bradáček vejčitý patří mezi naše nejhojnější vstavačovité a řadíme jej mezi méně ohrožené druhy orchidejí. Porosty v blízkosti sirovodíkového pramene je možné považovat za nejcennější v této lokalitě. Jedná se o zbytky olšiny s ostřicí převislou.

Celá lokalita má zvláštní název Čtenice. Ten má původ v pobělohorské době, kdy docházelo v našich zemích k násilné rekatolizaci. Týkalo se to i evangelíků v Hodslavicích, kteří byli nuceni navštěvovat katolické bohoslužby, ale přitom zůstávali věrni víře svých otců. Scházeli se tajně v Domorazském lese, v místech pramenů Zrzávky „ke čtení písma“.

suchopýr úzkolistý

bradáček vejčitý

kohoutek luční

ostřice převislá

prstnatec májový

